

تراژدی خون‌های آلوده‌ای که از فرانسه آمد

«قوی دل» پدیده هفدهمین جشنواره سینما حقیقت بود

مستند «قوی دل» پدیده جشنواره هفدهم و موفق‌ترین فیلم این دوره بود که هم جوایز زیادی گرفت و هم توجه منتقدان و علاقمندان سینمای مستند را به خود جلب کرد. مستندی که در آن کوشیده شده، برای اتفاقی مستند، ساختاری دراماتیک طراحی شده. مستند «قوی دل» پرورنده خون‌های آلوده فرانسوی را مورد واکاوی قرار داده؛ خون‌های آلوده‌ای که از فرانسه به چندین کشور، از جمله ایران فرستاده شد و دریافت کنندگانش را مبتلا به بیماری ایدز کرد. داستان تلخ هموفیلی‌هایی که قربانی خون‌های آلوده شدند، در سال‌های ۶۱ تا ۶۳ شرکت «مریو»ی فرانسه داروهای فاکتور ۸ و ۹ پلاسما می را به ایران ارسال می‌کرد و بیماران مبتلا به هموفیلی از این داروها استفاده می‌کردند اما این داروها آلوده به اچ‌آی‌وی بود که منجر به ابتلای بیماران هموفیلی در آن زمان به ایدز شد. در آن زمان شرایط آزمایش فرآورده‌های خونی نبود و وضعیت جنگی قرار داشت. پرونده‌ای که به تازگی رئیس کانون هموفیلی ایران با بازگشایی اش خبر داد. مستند «قوی دل» با تمرکز بر شخصیت‌های برگزیده‌اش، از تراژدی، درام خلق می‌کند و به روایتی داستانی در دل یک مستند پرتره و اجتماعی می‌رسد.

تولید طلایی
جایزه شهید آوینی
جایزه ویژه هیات داوران
تولید طلایی
فیلم برگزیده تماشاگران

صلاح نیست. سال ۹۸ مستند «آسوده بخواب کوروش» را در جشنواره سینما حقیقت داشتیم. بعد از نمایش فیلم در ردیف جلویی ام دیدم یک نفر از آن تعریف می‌کند و به نفر بغل دستی اش گفت می‌خواهم کارگردان این فیلم را ببینم و من خودم را به ایشان معرفی کردم و گفتم کارگردان فیلم من هستم. از آنجا بود که با آقای الهی آشنا شدم. طرح مستند «قوی دل» را به ایشان ارائه دادم و با هم صحبت کردیم و برای کار ایشان زحمت کشیدم و با مرکز گسترش قرارداد بست و به عنوان تهیه‌کننده بسیار حرفه‌ای کار کرد. در واقع سعید الهی و مرکز گسترش سینمای مستند تجربی و پویانمایی پشت کار ایستادند و امکان ساخته شدنش را فراهم کردند.

این مستند در واقع پرتره آقای احمد قوی دل است. احمد قوی دل در دهه ۶۰ و در زمانی که فرآورده‌های دارویی و خون‌های آلوده از فرانسه وارد ایران شد در پرونده مربوط به این موضوع فعالیت ویژه‌ای داشت و در واقع فردی رسانه‌ای بود.

به روایت کارگردان

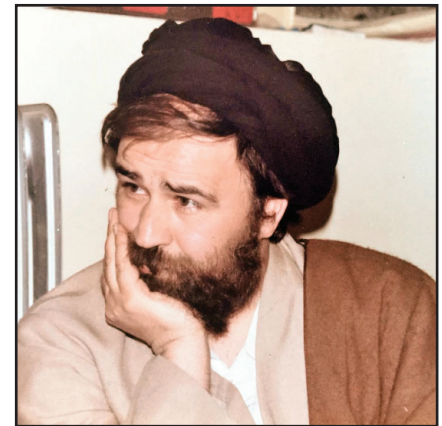
سندی برای آیندگان

علی فراهانی صدر

نخستین روزهای ورود کرونا به ایران اخبار ضد و نقیضی درباره این ویروس و چگونگی شیوع آن در کشور مان شنیده می‌شد. همان زمان با علی رستم‌آبادی نویسنده مستند «قوی دل» صحبت می‌کردم که او این اتفاق را شبیه به فاجعه ورود خون‌های آلوده به کشور می‌دید. پس از صحبت‌هایی که با علی رستم‌آبادی داشتیم، به یک طرح ابتدایی رسیدیم. به سراغ پرونده‌های خون‌های آلوده رفتیم و در مرحله پژوهش به احمد قوی دل رسیدیم. در واقع آرش خلیلی به عنوان پژوهشگر این پروژه در بحث داروهای آلوده به هر بخشی که رجوع می‌کرد به اسم «احمد قوی دل» می‌رسید. با آقای قویدل جلساتی را برگزار کردیم و بعد از ۴ جلسه ایشان راضی شد، راجع به زندگی شخصی خودش صحبت کند.

طرح اولیه مستند «قوی دل» در همه جا رد شد. به هر جایی که مراجعه کردیم جواب منفی شنیدیم. بسیاری با این برچسب که این فیلم مستند، سیاه‌نمایی دارد طرح را رد می‌کردند. انتقادهایی در طرح به قوه قضاییه و وزارت بهداشت شده بود که خیلی از ارگان‌ها هراس داشتند که برای ساخت این فیلم سرمایه‌گذاری کنند. بعضی از مسئولان معتقد بودند که موضوع این مستند سیاه است و نمایش دادنش در این شرایط جامعه به

روایت ناتمام

مستند «احمد» جنجالی‌ترین فیلم جشنواره سینما حقیقت بود

با وجود همه تأکیدات مصطفی رزاق کریمی، کارگردان مستند «احمد» بر غیرسیاسی بودن اثرش، هیچ اثری به اندازه این فیلم با واکنش‌های سیاسی مواجه نشد. فیلمی که روزنامه‌های سیاسی در چند روز اخیر بیشتر از هر اثر دیگری که در هفدهمین جشنواره سینما حقیقت حضور داشتند به آن پرداختند. اتفاقی کاملاً طبیعی در مورد فیلمی که تعداد زیادی از چهره‌های سیاسی در آن حضور دارند. روایتی خطی درباره زندگی سیداحمد خمینی که راوی اصلی‌اش دکتر فاطمه طباطبایی همسر یادگار امام است و قرار بوده تکمیل‌کننده روایت اثر، مصاحبه‌های متعددی باشد که فیلمساز با شخصیت‌های سیاسی که با فرزند بنیانگذار انقلاب رفاقت داشته‌اند، انجام داده است. فیلم در نیمه اولش بیشتر به مستند پرتره شباهت دارد ولی در نیمه دوم اثر، کارگردان بیشتر به رخدادهای سیاسی می‌پردازد و در هر موضوعی هم به اشارتی بسنده کرده و از آن عبور می‌کند.

روایت کارگردان

فیلمم را برای نسل جوان ساختم

مصطفی رزاق کریمی

وقتی فیلم «بانوی قدس» را درباره همسر امام خمینی (ره) کار می‌کردم، احساس کردم کسی درباره سیداحمد خمینی حرفی نمی‌زند و این حس کنجکاوی باعث شد که بیشتر تحقیق و ممارست کنم، بیش از یک سال و ۸ ماه تحقیقات میدانی و کتابخانه‌ای داشتم و دوست داشتم ابتدا حاج احمد آقا را بشناسم و بعد تصمیم بگیرم که درباره او کار کنم یا نه؟! و آخر تحقیق و پژوهش بودم که احساس کردم، سوزه پرچالش و جذابی برای خودم است بنابراین تصمیم گرفتم مستند «احمد» را بسازم.

مستند «احمد» برای جوانانی ساخته شده است که من وقتی از آنها پرسیدم سیداحمد خمینی را می‌شناسید؟! او را نمی‌شناختند و کنجکاوی برای من شد که این فیلم را بسازم تا بدانم احمد خمینی قبل و بعد از انقلاب چه کسی بوده است؟! و رابطه مرید و مرادی‌اش چگونه با امام خمینی (ره) شکل می‌گیرد؟

شناسنامه

کارگردان: مصطفی رزاق کریمی
فیلمبردار: محمد رضا سکوت
تدوینگر: امیر اصائلو، طراحی و ترکیب صدا: پهریز شهامت
آهنگساز: ماهور آشور، با مشارکت گروه سرود راستین وحدت، تهیه‌کننده: غلامعلی اصغر بان. محصول مؤسسه عروج فیلم.

